

VITENSENTERET

125 “Moseklokke”

(Rev 1.0, 28.07.00)

125.1 Beskrivelse

Bildet under viser hvordan modellen tar seg ut i utstillingen.

Figur 125.1 “Moseklokke”

125.2 Oppgaver

Her har vi laget vårt eget, lille **biologiske system**.

Kan du se om det er noe **liv** under glasskuplen?

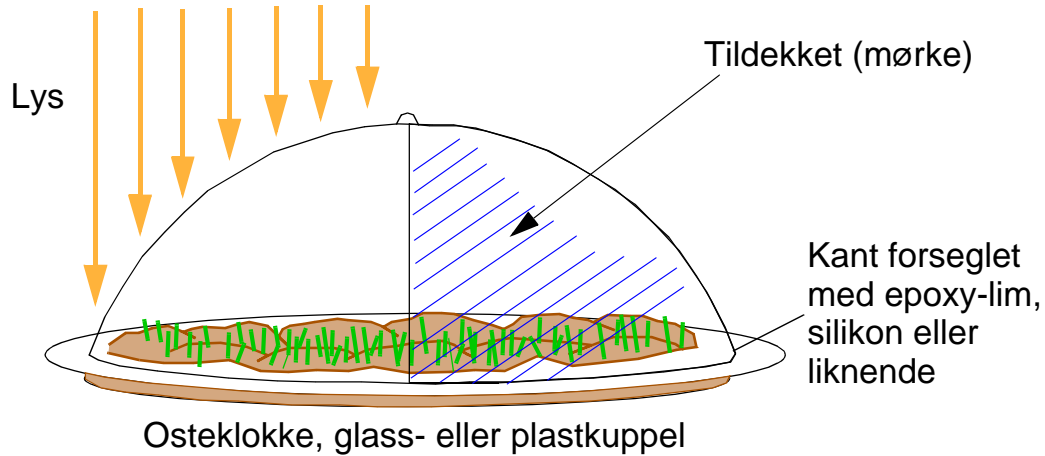
125.3 Experimentarius forklarer hvordan du kan lage din egen “biotop”:

En **biotop** er det samme som et biologisk miljø. Her har vi tatt et stykke mose, lagt det på et centimeter tjukt jordlag, fukta med litt vann, og forseгла det hele med en plastkuppel som er gjort tett med epoxy-lim. Halve kuppelen er skjerma, slik at denne er mørk.

VITENSENTERET

I en slik biotop kan du få et godt inntrykk av et levende systems **selvregulerende** egenskaper. Her kan du “oppdrette” 100 millioner bakterier og mikrosopp, samt tusener av bittesmå insekter, midd og trådormer.

Bruk mose fra hagen eller skogen. Legg mosen på en bunn av et ca 1 cm jordlag. Fukt med litt vann

Vannet spiller en viktig rolle. På miniplaneten blir dette omdanna, og bestanddelene i vannet blir oppdelt og brukt på nytt. Ved hjelp av lys, kulldioksyd og vann kan mosen og de andre plantene via fotosyntesen blant annet lage cellulose. Dermed blir surstoff frigjort. I den mørke delen av klokken kan mosen “puste”, og ta til seg kulldioksyd, vann og surstoff igjen. Hele systemet blir et eget **kretsløp**.

En slik “moseklokke” er på samme måte **som jorden** vår bare forbundet med omverdenen gjennom lys og varme. Under kuppelen kan du studere **drivhuseffekten** i lang tid. Med litt pleie kan nemlig den lille biotopen din holde seg i **likevekt** i flere år.